

Kyrkoherden i Täby församling
Michael Öjermo

Riktlinjer för vigselgudstjänst och välsignelsehandlingar i Täby församling

Grundläggande förutsättningar

Bestämmelser om vigsel finns i *Äktenskapsbalken (1987:230)*, kapitel 4.

Präster i Svenska kyrkan har vigselbehörighet enligt bestämmelserna i *Lag (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund*.

Så här beskriver Kyrkoordningen (KO) vigsel och välsignelsehandlingar:

Genom vigseln förenas två personer i äktenskapet. De lovar att med varandra i livslång trohet dela livets glädje och sorg. Äktenskap och familj är en grundläggande gemenskapsform i samhället.

Vigseln markerar högtiden, glädjen och ansvaret vid övergången till denna gemenskap. Kyrkan vill med Jesus Kristus som förebild visa makarna på den inbördes gemenskapen och det ömsesidiga tjänandets väg, men också på vars och ens behov av egen gudsgemenskap och på familjens öppenhet för alla som behöver dess omtanke. Guds närvaro i äktenskapet ger makarna hjälp att leva med varandra i kärlek och vara ett vittnesbörd för omgivningen.

Äktenskapet syftar till att ge stöd åt den inbördes kärleken och troheten mellan två makar samt vara en plats där barn kan tas emot och fostras. Den kärlek som förverkligas i äktenskapet är ett tecken på Guds kärlek. Konstitutivt för ett äktenskap är de ömsesidiga löften och ett offentligt uttryckt samtycke.

I kyrkans vigselgudstjänst ger paret ömsesidigt sina äktenskapslöften offentligt inför Gud, varandra och församlingen eller de vittnen som är närvarande. Båda ska var för sig fritt samtycka till äktenskapet. Gud sammanfogar de båda till ett. Prästen tillkännager att de är äkta makar och Guds välsignelse nedkallas över äktenskapet. De närvarande deltar i förbön och firande och blir påmind om vad en sann och äkta gemenskap i äktenskapet innebär.

Äktenskap kan även ingås genom borgerlig vigsel eller enligt någon annan ordning. Efter en sådan vigsel kan makarna få del av vår kyrkas förbön och välsignelse.

Även det livsförbund som ett registrerat partnerskap utgör syftar till en livslång gemenskap i kärlek och trohet. Par som har ingått partnerskap kan få del av kyrkans förbön och välsignelse. (*KO, kapitel 23, Inledning*)

Så här beskriver Täby församling i sin verksamhetsplan arbetet med de kyrkliga handlingarna dop, vigsel och begravning:

De kyrkliga handlingarna är dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänsten som alla är en del av församlingens gudstjänstfirande och står i samklang med de människor som berörs av respektive handling. Inför alla kyrkliga handlingar träffar den präst som ansvarar för gudstjänsten den familj det gäller för att samtala och planera genomförandet (*Budget och verksamhetsplan 2018*)

Praktiska åtgärder

Rätt till vigsel

Vilka som har rätt till vigsel i Svenska kyrkan regleras i *KO, 23 kap., § 1 a*. Där sägs att den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel. Men även om ingen av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan, får de viga i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl. Beslutet fattas av kyrkoherden för den församling där vigseln begärs.

Om kyrkoherden beslutar om rätt till vigselgudstjänst i de fall de blivande makarna inte är medlemmar har kyrkofullmäktige i Täby församling fastställt vilken avgift som ska tas ut.

Församlingens initiativ

Täby församling erbjuder minst en gång per år möjlighet till vigsel utan föregående bokning i någon av församlingens kyrkor.

Vigselparets initiativ

De som vill ingå äktenskap enligt Svenska kyrkans ordning i Täby församling tar på eget initiativ kontakt med receptionen för att bestämma tid för vigselgudstjänst. Det samma gäller för välsignelsehandlingar.

De blivande makarna kan tidigast bestämma datum och tid för vigselgudstjänst nästkommande år från första veckan i september året före vigseln. Präst till vigslarna bestäms i samband med semesterplaneringen och meddelas vigselparen under första delen av april månad varje år, eller när planeringen så tillåter.

Församlingens präster leder vigselgudstjänster enligt schema som kyrkoherden bestämmer. Om de blivande makarna önskar någon särskild av Täby församlings präster att leda vigselgudstjänsten, så erbjuds de tillfällen då den prästen har, enligt schema, bestämda vigsel dagar. Om de blivande makarna vill att någon annan än en präst anställd i Täby församling ska leda vigselgudstjänsten kan kyrkoherden anställa en präst för just det tillfället.

Det förutsätts att de präster som i så fall tillfälligt förordnas i Täby församling för att leda en vigselgudstjänst tar kontakt med kyrkoherden i god tid innan och följer anvisningar i denna pastoral (*KO, 18 kap., 16 §*).

Receptionen skickar tillsammans med bekräftelsen ut en särskild folder, beslutad av kyrkoherden, som beskriver hur en vigselgudstjänst går till i Täby församling. Ordningen för vigselgudstjänst i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan bifogas också informationen.

Vill de blivande makarna smycka kyrkan med blommor eller på annat sätt bestäms det i samråd med den präst som ska leda vigselgudstjänsten. Antalet vigslar samma dag och andra praktiska förhållanden får avgöra. Man får inte strö blomblad inne i kyrkorummet.

Ordningen för vigselgudstjänst i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan förutsätter att de blivande makarna går in i kyrkan och fram till altaret tillsammans. Det ska framgå av informationen som lämnas innan vigseln.

Prästens åligganden före vigseln eller välsignelsehandlingen

När en kyrklig handling är bokad av receptionen skrivs en bokningsbekräftelse ut som tillställs prästen och musikern och som utgör underlag för serviceenhetens planering. Bokningsbekräftelsen ska så långt möjligt innehålla fullständiga kontaktuppgifter till den som

bokat handlingen. Inte minst viktigt är det med en e-postadress. Därtill skrivs en blankett för registrering av handlingen i kyrkobokföringen ut. Utan den blanketten ska prästen bara i undantagsfall genomföra en kyrklig handling. Det åligger prästen att kontrollera att blanketten är utskriven, att uppgifterna på den stämmer och att efter genomförd kyrklig handling underteckna och återsända blanketten till receptionen.

Enligt bestämmelserna i Äktenskapsbalken är det Skatteverket som genomför prövning av äktenskapshinder och utfärdar intyg om att hinder inte föreligger (*Äktenskapsbalken, kap. 3*). I samband med vigsel samtalen ska de blivande makarna överlämna Skatteverkets intyg till den präst som ska leda vigselgudstjänsten. Om prästen inte får intyget kan vigselgudstjänsten inte genomföras (*Äktenskapsbalken, kap. 5, 5§*).

Den präst som ska leda vigselgudstjänsten tar i god tid före vigselgudstjänsten eller välsignelsehandlingen kontakt med de blivande makarna eller de som ska välsignas för att träffas till ett vigsel samtal (*se vidare KO, 18 kap., 15 §*).

Ett vigsel samtal är ett samtal mellan prästen och de två som ska ingå äktenskap. Detta ska framgå av den information som skickas ut från receptionen innan vigseln.

Ett vigsel samtal tar inte mer än en timme och ska handla om äktenskapet, men ska också vara ett tillfälle för prästen och de blivande makarna att lära känna varandra och planera vigselgudstjänsten.

Vigsel samtal genomförs som regel i församlingens lokaler, men kan också genomföras hos familjen.

Församlingens präster medverkar inte vid särskilda övningar inför vigselgudstjänster.

Det är av vikt att den präst som ska leda en vigselgudstjänst i samtalet innan förvissas sig om att båda makarna ger sitt samtycke till äktenskapet (*KO, 23 kap., 1§*).

Om vigseln ingås med vittnen som inte känner de blivande makarna kontrollerar den präst som ska leda vigseln i samband med vigsel samtalen att deras identiteter stämmer med det som står på intyget om hindersprövning.

Vigsel kan äga rum i någon av församlingens kyrkor eller på annan plats. Om vigseln ska äga rum på annan plats ska receptionen förvissa sig om att en tid bokas som inte stör genomförandet av övriga kyrkliga handlingar samma dag.

Andra språk än svenska

Täby församling försöker så långt det är möjligt att erbjuda kyrkliga handlingar på andra språk än svenska. Kammarkollegiet har särskilt instruerat alla vigselförrättare att förklaringen av att parterna är äkta makar måste avkunnas på svenska.

På särskild fråga från Svenska kyrkan har Kammarkollegiet förtydligat innebörden kring skrivningen gällande situationer när vigsel hålls på annat språk än svenska. Kammarkollegiets besked innebär att den del av vigselakten som utgör myndighetsbeslut, d.v.s. förklaringen av dem som ingått äktenskap som äkta makar, alltid måste avkunnas på svenska, även om vigseln i övrigt sker på annat språk. Kammarkollegiet har bl.a. hänvisat till att det sedan 2009 finns en uttrycklig författningsbestämmelse i 10 § språklagen (2009:600), där det anges att språket i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska. (Skrivelse från Stockholms stift, 2015-02-12)

Gåvor

Om någon av församlingens medarbetare, eller präster anlitade för en viss kyrklig handling av församlingen, erhåller en penninggåva i samband med en kyrklig handling som dop, vigsel eller begravning gäller följande (*se vidare KO, 18 kap., § 16 a*).

Gåvan ska snarast lämnas in till församlingens administrativa avdelning med kontaktuppgifter till givaren. Gåvan förmedlas vidare till stöd för församlingens barn och ungdomar, diakoni eller Svenska kyrkans internationella arbete, beroende på givarens intentioner. Administrativa avdelningen skickar ett tackbrev till givaren som är undertecknat av kyrkoherden. Tar kyrkoherden emot en gåva ska någon annan skriva under tackbrevet. Om givaren önskar vara anonym gäller samma ordning om att gåvan lämnas in till administrativa avdelningen. Anonyma gåvor förmedlas till stöd för församlingens barn och ungdomar.

Vigselgudstjänsten

Vigselgudstjänster i Täby församling genomförs enligt ordningen i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan. I en bilaga till dessa riktlinjer anges i vilken ordning vigselgudstjänstens moment ska följa på varandra.

Flera kan ta aktiv del och medverka i en vigselgudstjänst, som till exempel sångsolister och textläsare och förebedjare. I undantagsfall kan förinspelad musik förekomma, även om vi helst ser att församlingens kyrkomusiker och andra framför musik och beledsagar psalmsången. De blivande makarna behöver ibland bistå med noter till musik som ska framföras. Församlingens kyrkomusiker gör enskilda överenskommelser för varje enskilt fall om att öva med sångsolister innan en viss kyrklig handling.

Den präst som leder en vigselgudstjänst avgör lämplighet och omfattning av fotografering eller filmning under gudstjänsten.

I samband med vigseln överlämnar prästen ett bevis om vigseln (*Äktenskapsbalken, 4 kap., 7§*).

Önskar ett vigselpar att präst eller pastor från något annat kristet samfund ska medverka vid vigselgudstjänsten så beslutar kyrkoherden om den saken. Vigseln följer i så fall alltid handbok för Svenska kyrkan och vigselförrättare är en präst i Svenska kyrkan.

Det finns särskilda bestämmelser för upplåtelse av kyrka om blivande makar önskar gifta sig enligt något annat kristet samfunds ordning. Önskar blivande makar att en präst från Svenska kyrkan medverkar vid en sådan vigsel försöker vi så långt som möjligt gå sådana önskemål till mötes, efter beslut av kyrkoherden. Avgifter för upplåtelse av kyrka fastställs av kyrkofullmäktige.

Om de blivande makarna eller de som ska välsignas inte kommer överens med den präst som ska leda gudstjänsten om utformning eller genomförande avgör kyrkoherden frågan, så långt som möjligt i samtal med dem det gäller.

Efter vigselgudstjänsten

Den präst som lett vigselgudstjänsten ska snarast sända underrättelse om vigseln till Skatteverket (*Äktenskapsbalken, kap 4., 8§*). Intyg om hindersprövning och vigselblanketten lämnas av prästen till receptionen och båda handlingarna ska arkiveras hos församlingen.

Prästen som lett vigselgudstjänsten deltar normalt inte vid efterföljande mottagning eller middag, om inte prästen är personligt bekant med vigselparet.

Församlingen ber för de makar som ingått äktenskap med namns nämnande i en gudstjänst kort tid efter vigselgudstjänsten.

Täby församling aktualiserar äktenskap och vigsel i en mängd olika sammanhang. Inte minst i församlingens konfirmandverksamhet.

Församlingen erbjuder samtalsstöd och annat stöd till makar som lever i äktenskap.

Församlingens anställda och ideella medarbetare, samt förtroendevalda, förutsätts kunna ge grundläggande information om vigselgudstjänsten enligt Svenska kyrkans ordning.

Dessa riktlinjer gäller från pingstdagen 2018.

Michael Öjermo
Kyrkoherde

Uppdaterad den 30 maj 2018.

Vigselgudstjänst i Täby församling, momentens ordningsföljd

Klockringning

Musik

Samlingsord

Psalm

(Lovprisning)

Inledningsord

Bibelläsning

(Musik)

* Frågorna

* Bön över ringen/ringarna

* Löften och ringväxlingen

* Tillkännagivandet

Psalm(/Musik)

Förbön

Herrens bön

(Musik)

Vigseltal

Välsignelsen

Psalm

Musik